

Зелений Світ

ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

№ 6(288) червень 2014

ВИЖИВАННЯ
ДЕМОКРАТІЯ
ГУМАНІЗМ

БІЛИЧАНСЬКИЙ ЛІС ПРИЄДНАЛИ ДО ГОЛОСІЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПАРКУ

Біличанський ліс приєднали до Голосіївського НПП. 1 травня 2014 в.о. Президента України О.Турчинов підписав Указ Президента України № 446/2014 «Про зміну меж національного природного парку «Голосіївський», яким до території національного парку приєднано 6462,62 гектари лісів Святошинського лісопаркового господарства. Це і є сумнозвісний Біличанський ліс, за збереження якого вже не перший рік точиться боротьба киян із забудовниками.

«Завдяки відчайдушним зусиллям багатьох активістів, що витратили не один рік життя на захист Біличанського лісу та працівників Департаменту заповідної справи Мінприроди України, які змогли зібрати всю необхідну документацію на заповідання цієї вкрай конфліктної території, Біличанський ліс отримав статус національного природного парку. — говорив заступник голови Національного екологічного центру України Олексій Василюк. — Передусім це — «Комітет порятунку Біличанського лісу», Спілка «Порятунок Голосієва». Цим людям мають із щирою вдячністю потиснути руку всі кияни».

Довідка:

Протягом останніх років головною природоохоронною темою в Києві був конфлікт навколо Біличанського лісу — великого лісового масиву на заході Києва. Селище Коцюбинське (Київська обл.) самостійно затвердило не погоджений ні з ким генеральний план,

згідно з яким у склад селища чомусь включається 4500 га територій Біличанського лісу і почало видавати земельні акти на цю територію. Попри неодноразові заяви керівництва столиці та численні судові позови активістів і навіть прокуратури, процес не змінив пагубного вектора.

Екс-Президент Янукович публічно обіцяв журналістці Ірині Федорів врятувати Біличанський ліс. Але збрехав.

Ще у 2011 році на прохання КМДА співробітники НАН України та активісти НЕЦУ підготували наукове обґрунтування створення на базі Біличанського лісу філіалу національного природного парку «Голосіївський». Розробити проект розширення НПП «Голосіївський» доручив Президент України своїм дорученням від 26.08.2011 р. № 1-1/1876. Роботи мали бути виконані до 1 грудня 2011 року.

Київська обласна рада та Київська міська ради прийняли рішення про погодження створення такого природно-заповідного об'єкту.

Найдовше справу саботував голова Комісії з питань екологічної політики Київщини, голова Партії Зелених України Денис Москаль.

Втім, навіть після прийняття рішень міською та обласною радами Президент не підписав Указу про створення філіалу НПП.

Червень

- 1- Міжнародний день захисту дітей.
- Всесвітній день батьків.
- День працівників водного господарства.
- 3- 90 років від дня народження Торстена Нільса Візела, шведського вченого-нейробіолога, лауреата Нобелівської премії в галузі фізіології та медицини (1981)
- 5- Всесвітній день навколишнього середовища.
- 8- День Святої Трійці
- Всесвітній день океанів.
- 12- Всесвітній день боротьби із дитячою працею.
- 14- Всесвітній день донора крові.
- 15- День медичного працівника.
- 17- Всесвітній день боротьби з опустелюванням і засухою.
- 20- Всесвітній день біженців.
- 22- День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні.
- 26- Міжнародний день боротьби зі зловживанням наркотичними засобами та їхнім незаконним обігом.
- Міжнародний день на підтримку жертв тортур.
- 28- День Конституції України.

ЄБРР ЗЛИВАЄ ЗЕЛЕНУ ЕНЕРГЕТИКУ

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) ігнорує звернення природоохоронців про незаконне будівництво Голошинської малої гідроелектростанції, яку фінансує. Екологи та мешканці прилеглих територій вимагають від нього вжити заходів, але банк затягує з вирішенням проблеми.

Подібні випадки із МГЕС у Карпатах суттєво погіршують імідж відновлюваної енергетики як безпечної та корисної, — заявили представники НЕЦУ під час зустрічі із керівниками екологічного та енергетичного департаментів банку в рамках щорічних зборів ЄБРР у Варшаві.

«Ще 4 квітня ми надіслали в ЄБРР звернення про те, що Голошинську малу ГЕС на Франківщині споруджують, нехтуючи обов'язковістю припинення всіх робіт на період нересту риби. Єдина відповідь, яку ми отримали, — завіряння, що банк працює над відповіддю», — зазначає Ірина Головка, експерт НЕЦУ. Натомість після повторного листа 7 травня банк повідомив, що їм потрібен додатковий місяць на з'ясування обставин. Така реакція суперечить власній інформаційній політиці банку та свідчить про нездатність забезпечити виконання своїх проєктів на зав'язаному високому європейському рівні.

Також участь ЄБРР у проєкті будівництва мГЕС біля с. Голошино всупереч очікуванням не забезпечила якісного інформування та консультування із місцевими громадами та зацікавленою громадськістю — будівництво ведеться у популярному туристичному регіоні. Таким чином ЄБРР упустив шанс створити прецедент, який би сприяв поліпшенню іміджу відновлюваної енергетики та показав би приклад українським компаніям, як потрібно втілювати у життя «зелені проєкти» у гідроенергетиці.

Відновлювана енергетика не має бути просто схемою збагачення за рахунок високого «зеленого тарифу». Її розвиток є виправданим тоді, коли проєкти дійсно є сталими, не спричиняють руйнування природи та втілюються за підтримки і на користь місцевих громад, — резюмують у НЕЦУ.

Ірина Головка

Газета «Зелений світ».
Виходить з 1989 року.
Засновники газети: УЕА
«Зелений світ»
Передплатний індекс
Свідоцтво про реєстрацію
№ 630 серія КВ
від 10.05.1994 р.
Ідентифікаційний код
№
Адреса: Контрактова пло-
ща, 4, Київ-70,
для листування: 002, Київ,
а/с №84
тел.289-16-80

E-mail:

ВЕБ сторінка УЕА «ЗС»
WWW.zelenysvit.org.ua

Шеф-редактор
Юрій Самойленко
Головний редактор
Віктор Ткаченко

Думки, висловлені авторами матеріалів, можуть не збігатися з позицією редакції.

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами лише на сторінках газети.

Надруковано УЕА «Зелений світ»

Тираж 999 прим.

В газеті використовуються матеріали з інтернет-видань: Кореспондент.net; Майдан-ІНФОРМ; УНІАН; Утро.ru; «Обозревателю», Експрес online, eko.portal.

УЕА «Зелений світ» створена в 1988 році як реакція суспільства на жакливі екологічний стан в Україні, спричинений Чорнобильською катастрофою 1986 року. Асоціація є членом Міжнародної федерації «Друзі Землі».

Голова УЕА «Зелений світ» Юрій Іванович Самойленко.

Газета «Зелений Світ» була, на час створення, одним з найперших неформальних антирежимних видань, в якому відкривалася правда про стан здоров'я нації та екологічні негаразди в країні. Газета стала рупором демократії. В епоху тотального замовчування та брехні на наших шпальтах відкривалися жахні картини радянської дійсності.

КИЇВ ВТРАТИТЬ СТАТУС ЗЕЛЕНОЇ СТОЛИЦІ, ЯКЩО НЕ ЗМІНІТЬСЯ ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА

Фінансування департаменту міського благоустрою та збереження природного середовища зменшилося майже на 25%.

Київ може втратити статус зеленої столиці, якщо не змінити загальні принципи природоохоронної та екологічної політики, вважає депутат Київради, голова постійної комісії Київської міської ради з питань екологічної політики Денис Москаль.

«Київ має усі шанси повернути собі статус найзеленішого міста Європи. Але для цього необхідно створювати нові парки і не дозволяти жодних забудов зелених зон. Зараз ми постійно боремося із тими забудовниками, які заради зведення будинків і торговельно-розважальних центрів знищують зелені зони», — повідомив Москаль.

Наприклад, за словами депутата, декілька тижнів тому забудовник знищив сквер біля станції метро «Дарниця» і планує звести на його місці торговельний центр. А у Святошинському районі на вул. Львівській на зеленій зоні почали будувати житловий комплекс, вирубавши не один десяток вікових дерев.

«У таких умовах надзвичайно складно говорити про статус зеленої столиці, якщо не змінити загальні принципи природоохоронної та екологічної політики», — вважає

ГО «ЕКО-ДОВКІЛЛЯ»

Громадська організація «ЕКО-Довкілля» за сприяння гранту в межах конкурсу проєктів «Світло причетності», що виконувався українською неприбутковою громадською організацією ІСАР «Єднання» за фінансової підтримки Групи компаній «ФОКСТРОТ» (Україна) і Фонду Ч.С. Мотта (США) завершила реалізацію проєкту «Поліпшення соціальної адаптації дітей Лівчицької школи-інтернату».

Реалізація цього проєкту ставила за мету поліпшення соціальної адаптації дітей з розумовим вадами Лівчицької школи-інтернату в суспільство через проведення руками самих дітей практичних екологічних акцій з оздоровлення унікальних ландшафтів місця свого проживання у поєднанні із заходами з екологічної просвіти.

Громадська організація «ЕКО-Довкілля», як організація-виконавець проєкту намагалася досягнути серед основних завдань проєкту:

- надання дітям з розумовими вадами, незалежно від характеру і причин їх інвалідності, можливості отримувати певний

Д. Москаль

Він зазначив, що більш як за два роки екологічна комісія ініціювала створення більше 20 нових скверів загальною площею понад 12 га. Однак цього не достатньо.

«Вкрай важливо, щоб загально-міська політика була спрямована на повернення Києву статусу зеленого міста. Зокрема, фінансування заходів з благоустрою парків та озеленення міста має здійснюватись на належному рівні. Поки ж ми тільки спостерігаємо щорічне зменшення фінансування галузі екології», — вважає депутат.

За його словами, у бюджеті на 2014 рік на Департамент міського благоустрою та збереження природного середовища перед-

бачено 161 млн 640,7 тис. грн. — майже на 25% менше, ніж минулого року. Зокрема, учетверо скорочуються видатки на збереження природно-заповідного фонду. Якщо минулого року на ці цілі було передбачено майже 8 млн грн, то у 2014 — лише трохи більше 2 млн грн. Також удвічі зменшується фінансування на створення й відновлення зелених насаджень — до 12 млн грн.

«Враховуючи, що у Києві надзвичайно гостро є проблема незаконних вирубок дерев, забудови парків і скверів, знищення Біличанського лісу, суттєве зменшення фінансування охорони довкілля матиме негативні наслідки. Крім того, необхідно ретельно контролювати всі витрати на зелене будівництво, щоби ніхто не наживався на таких історіях, як була з каштанами Бріотті минулого року», — вважає Д. Москаль

Депутат вважає, що тільки за умови поєднання таких факторів — як захист зелених зон від забудови, створення нових парків та контроль за належним фінансуванням — сприятиме збільшенню кількості зелених насаджень до 20 кв. м на одного киянина, як задекларовано у Стратегії розвитку Києва до 2025 року, і відповідно відновленню статусу зеленої столиці.

За матеріалами: УНН

обсяг екологічних знань, умінь і навичок, котрі допоможуть здобути навички роботи в ділянці покращання оточуючого середовища та сприятимуть розвитку їхньої особистості в умовах спеціального організованого навчально-виховного процесу;

- заохочення дітей-інвалідів до фізично активного життя з елементами профорієнтації з набуття навичок виконання малокваліфікованої (немеханізованої) сільськогосподарської роботи з озеленення та благоустрою територій місцевої пам'ятки природи — садово-паркового мистецтва 19 століття в с. Лівчиці Жидачівського району.

З метою екологічної рівноваги на території Жидачівської міської ради громадська організація «ЕКО-Довкілля» розпочала втілення громадської ініціативи для покращання якості життя громади м.Жидачева в одному з важливих напрямків, направлених на зміну екологічної ситуації в регіоні шляхом реалізації проєкту з формування екологічної мережі (зелених зон) на територіях м.Жидачева.

Ярослав Турченок

ЯК ЗАКАРПАТСЬКІ ДІТИ ЛІС САДИЛИ!

У Берегівському лісництві лісівники разом з учнями Великоберезької ЗОШ I-III ступенів садили ліс.

Участь у заході взяли в.о. голови, перший заступник голови райдержадміністрації Василь Горват, заступник голови райдержадміністрації Владислав Гоблик, директор ДП «Берегівське ЛГ» — Ярослав Кополовець та інші лісівники.

Зі слів Ярослава Кополовця, така акція у лісовому господарстві за участі школярів проходить не вперше. Головна мета, яку переслідують лісівники, залучаючи до посадки лісу молодь, — виховання у підростаючого покоління шанобливого ставлення до природи, підвищення зацікавленості у збереженні лісових насаджень.

Учні завзято та зовсім по-дорослому, з відчуттям усієї відповідальності поставилися до створення лісу, дехто брав до рук лопату і викопував ями, а хтось клав саджанці і допомагав їх загірбати. Між рядками дотримувалися відстані до півтора метра. справа йшла швидко та енергійно, бо бажання озеленити рідні простори допомагало якісно впоратися із поставленим завданням.

Веселий настрій та корисна робота на свіжому повітрі згуртували природолюбів, подарувавши позитивні емоції та можливість власноруч зробити добру справу.

В.о. голови, перший заступник голови райдержадміністрації Василь Горват переконаний, що такі акції допомагають формувати у дитячій свідомості розуміння того, що берегти природу та примножувати зелені насадження — завдання кожного. Для школярів це можливість бути причетними до важливої справи — створення нових лісів. А ще, на думку Василя Степановича, дитина, яка садила ліс, навряд чи завдасть йому шкоди в майбутньому.

Вдячні за допомогу, після «на відмінно» виконаної роботи директор ДП «Берегівське ЛГ» — Ярослав Кополовець та в.о. голови, перший заступник голови райдержадміністрації Василь Горват вручили учням грамоти та невеличкі подарунки.

Управління освіти, молоді та спорту Берегівської РДА

ГРОМАДА ЗАБЛОКУВАЛА СПОРУДЖЕННЯ МІНІ-ГЕС

Не дивлячись на публікації в ЗМІ, негативну реакцію та невдоволення громадськості, а також на порушення при спорудженні міні-ГЕС в селі Нижній Бистрий Хустського району, правоохоронні органи жодним чином не відреагували на

ситуацію. Будівництво проходить досить швидко, не дивлячись на нерест риби, зокрема тих її видів, що внесені до Червоної книги.

Але «кришуння» цього будівництва владою не зупинило громаду. Сьогодні туди навідалися громада з Міжгір'я та Хустщини, а контролювали ситуацію, щоб громада поводи́ла себе в межах закону, Правий Сектор і ВО «Свобода». Участь у протестній акції взяли також присутні рибалки з Ужгорода, Мукачєва, Хуста, Міжгір'я, які вимагали заборони виконання робіт на період нересту і запитували, куди дивляться в цій ситуації держекологи та рибоохорона.

Громадськість була вражена об'ємами робіт, які проводяться без відповідних дозвільних документів, що мають бути на будівництві екологічно небезпечного об'єкта. На місці будівництва і далі відсутній інформаційний стенд про споруджуваний об'єкт.

Щоб знизити градус напруги, під'рядників було запропоновано провести обговорення в залі Хустської РДА і представити там наявні документи дозвільного характеру. Також була скликана Громадська рада при Хустській РДА.

У процесі цієї зустрічі громада дізналася про це будівництво багато цікавого, що викликало ще більше занепокоєння. Але все це ляже в основу наступного журналістського розслідування щодо корупції і порушення кримінальних справ.

Як лобісти проекту на зустрічі були присутні сільський голова Нижнього Бистрого, керівник проекту будівництва Богдан Кинів — депутат Закарпатської обласної ради від «Батьківщини», керівник Хустського РЕМ, директор Теребле-Ріцької ГЕС. На це засідання відмовилися прийти представники влади та прокуратури, що викликало ще більшу підозру громади.

Як стало відомо, дозвіл у забудовників є тільки на підготовчі роботи з будівництва, що виключає будівництво самої ГЕС та проведення земляних робіт. Не було представлено повного пакету дозвільних документів, що викликало ще більшу критику та занепокоєння з боку громади та голів громадських організацій. Всі різко засудили це будівництво і вимагали негайного зупинення робіт. Було запропоновано провести обговорення будівництва і іншими громадами — сіл Іза, Горінчево, Березово, громадою міста Хуст. Також прозвучала вимога щодо термінового втручання екології та природоохоронної прокуратури.

Якщо не буде відповідного реагування з боку влади, громадськість обіцяє самостійно стати на захист власних прав і зупинити це будівництво, яке може завдати шкоду природі та екології. Представники політичних партій запевнили, що звернуться до депутатів ВР України, деякі пообіцяли звернутись до кандидатів у президенти Олега Ляшка, Петра Порошенка, Олега Тягнибока, Юлії Тимошенко, щоби ті перевірили законність цього будівництва, яке пов'язують з депутатом від Партії регіонів Андрієм Ключевим та його програмою зеленої енергетики, через яку викачуються кошти з бюджету України.

Представники забудовника чіткої

відповіді не надали, тому громадськість пообіцяла тримати все це на контролі і не радить нехтувати інтересами та зловживати терпінням громади двох районів та міста Хуст.

Матеріали Келемена Романа

У НПП «СИНЕВИР» ЗАЙНЯЛИСЬ ЛІСОВІДНОВЛЕННЯМ: ЯЛИНАМИ, БУКАМИ ТА ЯВОРОМ ЗАСАДЯТЬ ПОНАД 36 ГА

У НПП «Синеvir» триває лісокультурна кампанія. Серед основних завдань НПП - і лісовідновлення на площах після лісозаготівель, на пустирях та прогалинах - проводиться лісовідновлювальні роботи. Загалом планується засадити площу у понад 36 га, де буде висаджено більш як 138, 5 тис саджанців дерев.

Серед заходів, спрямованих на створення та вирощування лісових культур, чи не найголовнішими є лісокультурні роботи.

Основним завданням НПП «Синеvir» є лісовідновлення на площах зразу після лісозаготівель, заліснення вирубок після санітарних рубок, відновлення лісу на пустирях та прогалинах, що утворились з різних причин: вітровалів, сніголамам, буреломів та внаслідок всихання насаджень, які пошкоджуються шкідниками.

Цього року посадка лісових культур проводиться на площі 36,2 га в Синеvirському, Остріцькому та Колочавському ПОНДВ. Загалом, буде висаджено 138660 саджанців дерев, а саме: ялини, ялиці, бука та явора. Сприяння природному поновленню проходить на площі 29,3 га в Чорноріцькому та Син.Полянському ПОНДВ.

На даний час вже проведено лісовідновлення на площі 20 га.

СТВОРЕНО БОТАНІЧНИЙ ЗАКАЗНИК «СЕРЕДНЬОБАЗОВЛУЦЬКИЙ»

На Дніпропетровщині продовжуються роботи зі створення об'єктів природно-заповідного фонду. Так, рішенням обласної ради на території Криничанського району створено ботанічний заказник «Середньобазовлуцький» загальною площею 1,4 тис. гектарів.

Станом на 1 квітня цього року в області налічується 172 об'єкти природно-заповідного фонду на загальній площі 89,7 тис. гектарів. Із них: 30 об'єктів загальнодержавного значення на площі майже 30 тис. га (межі 8 об'єктів встановлено на площі 5,44 тис. га) та 142 місцевого значення на площі 59,81 тис. га (межі 11 об'єктів встановлено на площі 1 тис. гектарів).

ЛІСОВЕ РЕЙДЕРСТВО НА КИЇВЩИНІ

На Київщині в адміністративних межах Бородянської, Бабинської, Клавдієво-Тарасівської селищної та Пилипівської, Новосаліської, Микулицької, Блеставицької сільських рад з'явилася металева огорожа. Невідомі облаштували для місцевих у лісовій зоні так звані блокпости. Відтепер, щоб потрапити до лісу, мешканцям прилеглих сіл треба мати відповідний дозвіл. Порушників штучно створеного кордону охоронці обіцяли просто відстрілювати.

Об'яви із заборони навідуватися у навколишні лісові масиви були розміщені на державних установах та зупинках громадського транспорту згаданих населених пунктів. Текст попередження наголошував: «Збирати ягоди та гриби на відстані не більше 100 метрів від автошляхів Київ – Ковель, Клавдієво – Бабинці, Бородянка – Блеставиця та проводити фото- та відеозйомку сіткової огорожі біля смт Бабинці, с. Буда-Бабинська, с. Микуличі та с. Блеставиця заборонено».

Як виявилось, ділки маловідомої фірми з Вінниччини таким чином намагалися комерціалізувати найкращі мисливські угіддя Бородянського району, огородивши їх металевою сіткою. На захопленій території для нових тварин бізнесмени розташували і додаткові вольєри. Місцеві охрестили їх «гетто». Маскуючись під гуманістів, вінничани вже й конкретні суми для комерційного мисливства на своїй території окреслили, опікуючись популяцією тварин лише для їх подальшого відстрілу. Певне, не за просто так величезну територію, розпорядником якої ще з 1997 року були місцеві мисливці, районі чиновники віддали приїжджим чужинцям?

Лісові масиви Київщини в усі часи були ласим шматком для політиків та урядовців найвищого рівня. Перерозподіл мисливських угідь на користь товстосумів на часі в усіх районах області. Та найгостріше він стоїть на Бородянщині, яку мешканці навколишніх сіл вважають найбільш привабливим місцем для грибників та ягідників. З корумпованими схемами захоплення лісових масивів району можна ознайомитись на його сайті. За свідченням оприлюдненого там проекту, саме очільник району І.С. Кунець у грудні 2013-го на ХХІ сесії шостого скликання погодив рішення мисливські угіддя загальною площею 9738,4 га передати ТОВ «Хитрий лис».

Розбазарюючи людське добро, чиновник у своїх висновках апелює до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про мисливське господарство та полювання». Натомість посадовець ігнорував найголовнішу юридичну норму чинного законодавства, яка першочергове право на оренду мисливських угідь регламентує місцевим осередкам. А вони неодноразово зверталися до Кунця та інших керівників Київщини з проханням продовжити їм оренду спірних мисливських угідь терміном на 20 років, натомість у лапи «Хитрого лиса» мисливські угіддя перекочували аж на 49 років...

У своєму зверненні до Генеральної прокуратури України члени місцевого осередку мисливсько-рибальського господарства, у складі якого більше 400 осіб, зазначали: «У зв'язку із закінченням 01

березня 2013 року терміну користування мисливськими угіддями та маючи переважне право для його продовження, до органів самоврядування Бородянського та Києво-Святошинського районів Київської області звернулося Бородянське МРГ. Але завершити процедуру оформлення своїх прав на користування вказаними мисливськими угіддями так і не вдалося. Влада всіляко затягувала цей процес та залишила всі наші клопотання без розгляду».

На відміну від місцевих, вінничани швидко знайшли підтримку у провладних структурах. Перерозподіл території з легкої й нечистої руки районних та обласних чиновників, всупереч рішенням місцевих селищних громад, дуже швидко відбувся на користь «Хитрого лиса». За словами мешканців села, свої майбутні чергові вотчини напередодні укладення сумнівної оренди «Хитрому лису» оглядали їхні тіньові ініціатори: экс-прем'єр України Микола Азаров, син колишнього генпрокурора Віктора Пшонки Артем і нардеп-регіонал із Вінниччини – Калетнік.

СТАТКИ ДИРЕКТОРА НАЦПАРКУ «ГУЦУЛЬЩИНА»

56-річний Василь Васильович Пророчук ще з 2002 року займає посаду директора національного природного парку «Гуцульщина» на Прикарпатті – від першого дня його створення.

Загалом чоловік пропрацював понад 40 років на державній роботі. І вочевидь, працював добре, адже зараз його родина має чималі статки – хорошу нерухомість та дорогі іномарки.

Як вдалося Василю Пророчуку, працюючи на державній службі, нажити чималу кількість добра, – з'ясували у своєму розслідуванні журналісти підпроєкту «Народний контроль. Спецвирядження».

Нагадаємо, національний природний парк «Гуцульщина» на Косівщині Івано-Франківської області було створено у 2002 році. І практично, від початку існування «Гуцульщину» переслідують скандали. Так, указом президента під парк доручили вилучити понад 7 600 гектарів земель. Проти цього повстали мешканці сіл Старі Кути, Город, Пістинь, Бабин, Черганівка, які мають державні акти на землю. Та ще більше людей обурило, що у новоствореному парку регулярно ведеться вирубка дерев.

Лише у 2011 році на території Національного парку «Гуцульщина» екологічна інспекція та УБОЗ виявили 92 незаконно зрубані дерева на суму майже 120 тисяч гривень.

Директор «Гуцульщини» Василь Пророчук і не заперечує цього: справді, у нацпарку бувають самовільні вирубки. «Ви знаєте, людей вбивають, магазини грабують. Однозначно, є й рубки», – аргументував він.

Та, як виявилось, попри те, що у нацпарку не встигають відстежувати за незаконними вирубками, все ж, зважаючи на вигляд адміністративної частини «Гуцульщини», господарювати тут вміють. До прикладу, офіс чималий та доглянутий.

Родина ж директора має у селі Соколівка нерухомість. Так, біля гір і річки стоять два будинки. Василь Пророчук не приховує, що садиби належать його

родині. Зокрема, одна з них – його сина Миколи. Інший будинок, дерев'яний, належить дружині директора Катерині, яка, до речі, є бухгалтером «Гуцульщини». Її ж родич, Юрій Стефурак, заступник директора нацпарку.

Неподалік зводить хороми другий син Василя Пророчука – Василь. Через дорогу мешкає і сам директор нацпарку. На його подвір'ї – недешева іномарка. За словами пана Пророчука, авто належить жінці.

«Ми, всі родичі, «скинулися» й купили їй цю машину. Моя дружина заслуговує набагато більше, ніж «Тойота», – каже Василь Пророчук, який донедавна їздив «Тойотою Ландкрузер».

Звідки взяв кошти, пояснює лаконічно – заробив! «У мене сорок років стажу. Раніше, ще за Союзу, я по п'ять разів їздив в Росію за бляуками», – стверджує Василь Пророчук.

Цікавою є діяльність теці Василя Пророчука, Катерини Стефурак, яка є засновником фірми «ПМК-77». Саме ця компанія неодноразово вигравала чималі тендери в регіоні. До прикладу, у жовтні 2013-го – на відновлення водозахисної дамби на річці Рибниця. За це із держбюджету фірма має отримати понад 2 млн. гривень. Також ця ж фірма здобула перемогу у тендері на майже 1 млн. грн. на проведення берегоукріплення річки Східничанка та понад 4,5 млн. грн. – на відновлення дамби на річці Прут.

Сам директор «Гуцульщини», за його ж словами, бізнесом ніколи не займався. Це правда: особисто на Василя Пророчука не зареєстровано жодної фірми. А от на його синів – чимало. «Народний контроль. Спецвирядження» знайшов інформацію, що син директора Василь зареєстрований підприємцем. Серед видів діяльності вказана й оптова торгівля деревиною.

Також Василь Пророчук-молодший заснував будівельну компанію «Лісоруб» і фірму «Гідроенергобуд». Його внесок у статутний фонд останньої – 4 млн. гривень. Ці фірми займаються зведенням житлових і нежитлових будівель. До речі, восени 2013-го «Гідроенергобуд» в Івано-Франківську опинилася у центрі скандалу. Під час спроби звести будинок на території скверу у мікрорайоні Пасічна, проти будівельників повстали місцеві мешканці.

«Коли ми зробили всю документацію, отримали дозволи на будівництво, проекти, то розпочали огорожувати парканом ділянку під будівельний майданчик. Але виїшли люди, почали все валити», – розповів у телефонній розмові Василь Пророчук-молодший.

Микола Пророчук – також бізнесмен, засновник інвестиційно-будівельної фірми «НІКА». Фірма добре відома в Івано-Франківську. Саме вона у 2012 році виграла тендер на суму близько 13 млн. грн. для проведення капітального ремонту місцевої вул. Т. Шевченка. А торік «НІЦІ» дісталася і перемога у тендері на майже 6 млн. грн. – на додаткові роботи на цій же вулиці. Вибухнув скандал, адже й понині вул. Шевченка до пуття так і не довели.

Микола Пророчук стверджує, що затримка із завершення ремонту виникла через те, що фірма й досі не отримала від міськвиконкому всіх коштів, а ще – через невідповідності в проектній документації.

КРИМСЬКІ ЗАПОВІДНИКИ ЗАБУДУЮТЬ?

Кримським заповідникам загрожує вирубка та забудова, розповів в інтерв'ю Радіо Свобода до Дня довкілля заступник голови «Національного екологічного центру України» Олексій Василюк. За його словами, після анексії Росією влада півострова вирішила власноруч керувати заповідними територіями, самостійно ухвалювати рішення щодо їх використання.

— Природний заповідник — це територія, на яку не можна заходити, заповідники мають охоронятися як еталони дикої природи, недоторканими, без будь-якого втручання. Завжди це була територія, яка контролювалась, сьогодні заборонили охороні обмежувати відвідування.

В умовах окупації Криму нова так звана кримська влада вирішила, що ці заповідники повинні використовуватись на благо кримського народу, як вони це тепер називають. І на цих об'єктах планується активно розвивати туризм. Хоча до цього вони були лише для охорони. Планується переглянути, які об'єкти охороняти, які не охороняти.

— В якому становищі тепер знаходяться кримські заповідники?

— Раніше вони всі були підпорядковані різним установам: деякі — Лісагентству, деякі — Мінприроди України, деякі — Національній академії наук, Національній академії аграрних наук. А тепер їх усі підпорядкували Республіканському комітету лісових ресурсів, прирівнявши всі природні заповідники, разом з Карадазьким, якому вже понад 100 років, до лісгоспу.

— Які наслідки матимуть зміни для працівників?

— Якщо почитати статут лісового відомства Криму, там ні слова немає про те, що до них мають відсилати людей, які вивчають комах, птахів, дельфінів, водорості, зміни клімату в Криму. Вони не можуть працювати в лісовій галузі, тому їх усіх просто звільнять.

— Чи здійснює російська влада спроби присвоїти заповідні зони?

— Федеральний закон Росії про природні території з особливою охороною передбачає, що заповідники і національні парки — це федеральні об'єкти і вони підпорядковані лише Міністерству природи Росії. Делегація від Мінприроди Росії через 4 дні після оголошення Криму про приєднання, приїхала в Крим для того, щоб їм повідомити: це є природно-заповідний фонд і він має бути підпорядкованим лише Міністерству природи Російської Федерації. А вони сказали: мовляв, ми будемо самі розбиратися, що робити з нашою землею.

НА ФРАНКІВЩИНІ СЕЛЯНИ ПОВСТАЛИ ПРОТИ МГЕС

Мешканці села Біла Річка (Івано-Франківська обл.) погрожують перекопати дорогу і заблокувати проїзд, якщо будівництво малої гідроелектростанції (МГЕС) в сусідньому селі Голошино негайно не припинять. Адже воно, переконані учасники протесту, нищить природу Карпат і завдає збитків їм особисто.

Занепокоєння у протестувальників викликав досвід села Пробійнівка, де через будівництво МГЕС зник привабливий для туристів краєвид: тепер замість гірської річки — кілометри труби. Крім того, пробійнівці пересвідчилися, що інвестори, які обіцяли їм зробити електроенергію дешевою за рахунок наявності МГЕС, їх обманули.

Проблему будівництва каскаду МГЕС на річці Білий Черемош та її притоках захисники довкілля намагалися вирішити ще з 2012 року, а зараз на неї звернули увагу і представники місцевої влади. Щоб дізнатися більше про загрози, спричинені цим процесом, у село Голошино приїхали голова Верховинської райдержадміністрації Ярослав Скуматчук, голова Верховинської райради Іван Маківничук та представники екологічних громадських організацій з Києва та Львова. Долю МГЕС вирішили на спільних зборах з мешканцями сіл Голошино та Біла Річка. Учасники одноголосно висловилися проти подальшого будівництва та використання МГЕС на річці Білий Черемош.

Але спорудження Голошинської МГЕС у водоохоронній зоні продовжується, незважаючи навіть на припис екоінспекції про припинення всіх робіт на період нересту риби. Національний екологічний центр України (НЕЦУ), який брав участь у поїздки у село Голошино, вимагає негайно покласти край такій самочинній діяльності.

«Ще два роки тому будівництво всіх міні-ГЕС на Франківщині до проведення спільної з громадськістю комісії заборонялося, але згодом цю заборону скасували, а комісію так і не зібрали. Ми сподіваємося, що зміна влади в державі змінить і процедуру ухвалення рішення щодо створення цих об'єктів», — зазначив Олексій Василюк, заступник голови НЕЦУ.

ЖИТОМИРСЬКА МІЛІЦІЯ «НАКРИЛА» 5 НЕЛЕГАЛЬНИХ КОПАЛЕНЬ БУРШТИНУ

У Житомирській області співробітники міліції припинили підпільний видобуток дорогоцінних каменів у Коростенському районі та проводять розслідування відразу 5 кримінальних справ за вказаними фактами. На місцях подій під час кількох спеціальних рейдів було затримано близько 40 осіб, які здійснювали незаконні роботи.

Про це Житомир.info повідомили в прес-службі УМВС України в Житомирській області.

Спеціальні оперативно-профілактичні відпрацювання з метою попередження та припинення функціонування бурштинових копалень на території Коростенського та суміжних районів проводяться правоохоронцями постійно.

За період березня-квітня співробітники міліції виявили та задокументували одразу 5 випадків незаконного видобутку бурштину. Кожен з фактів відповідно зареєстрований і розпочаті кримінальні виробництва за ч.2 ст.240 (Порушення правил охорони або використання надр) Кримінального кодексу України.

Під час рейдів на місцях подій було вилучено спеціальне обладнання, техніку та транспортні засоби - близько десяти різних автомобілів, стільки ж водяних мотопомп, електродвигуни, кілька сот метрів шлангів та інших інструментів.

Серед затриманих 40 осіб - в основному жителі Рівненської області. У разі підтвердження в судовому порядку їх причетності до правопорушень чоловікам загрожують і значні суми штрафів, і позбавлення волі до 3 років.

«Дії міліції спрямовані, в першу чергу, на встановлення осіб організаторів незаконного видобутку та залучення їх до відповідальності. Адже не секрет, що такий вид незаконної діяльності вимагає значних вкладень і спеціальних знарядь, щоб бути успішним», - розповів начальник УМВС в області Юрій Дем'яненко.

Зараз дві людини вже повідомлено про підозру у вчиненні кримінального діяння і відносно них готується обвинувальний акт для направлення до суду.

В інших виробництвах призначено і вже проводяться спеціальні екологічні експертизи для встановлення розміру заподіяної ділками шкоди.

«Приїжджають невідомі люди і знищують все, ми, як місцеві жителі, категорично проти всіляких незаконних видобутків. Понівечили он скільки гектарів», - розповів один з місцевих жителів Володимир.

Мобільні групи міліції продовжують проводити на території всієї області спеціальні рейди, спрямовані на виявлення та припинення фактів незаконного видобутку надр, в тому числі бурштину, піску та ін. Разом з тим правоохоронці закликають приєднатися до цієї роботи і всіх небайдужих жителів області і повідомляти в міліцію про появу в місцях нелегального видобутку всіляких «ділків». На кожне із звернень людей буде відповідне реагування оперативних працівників.

Джерело: zhitomir.info

ВИРОБНИЦТВО «ЗЕЛеної» ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ ЗРОСЛО

Сумарна потужність енергії, виробленої електростанціями на поновлюваних джерелах енергії, у 2013 році склала 1,5 млрд кВт-год. Про це повідомив заступник голови Держенергоєфективності України Сергій Дубовик.

«На сьогодні ми можемо констатувати, що ця галузь стала на ноги. Її сумарна потужність досягла 1200 МВт, і саме цією потужністю у 2013 році вироблено більше 1,5 млрд кВт-год «зеленої» енергії. Частку відновлюваної енергетики у загальному енергетичному балансі країни вже можна порівняти з виробництвом АЕС та ТЕС», — заявив він.

Дубовик також зазначив, що у 2013 році було введено в експлуатацію потужностей на 539,1 МВт, що на 50,6% більше, ніж на рік раніше.

АЛКОТЕРАПІЯ: ЯК ЛІКУВАЛИСЯ АЛКОГОЛЕМ У РІЗНІ ЧАСИ

Століттями алкоголь посідав почесне місце серед пігулок, мікстур і цілющого зілля британських аптекарів.

У старі часи людям радили вживати по краплі джину, щоб запобігти чумі, по маленькій чарці вина, щоб "захистити тіло від недуг", і по ковтку абсенту, щоб вилікуватись від глистів.

Але зараз усе змінилось.

Ми усвідомили шкоду, яку алкоголь завдає суспільству й окремим людям, і алкоголь зник із лікарських рецептів; медики радять, якщо й вживати його, то дуже обережно.

Виставка у Королівському коледжі лікарів у Лондоні розповідає про історію використання алкоголю медиками, включно з випадками смертельного зловживання у минулому і сьогодишніми закликами до обмеженого вжитку.

"Забагато питва приносить збитку"

Одним з найстаріших серед багатьох видань у шкіряних палітурках, виставлених у вітринах, є переклад творів Роджера Бекона, англійського філософа XIII ст., що писав зокрема і про алхімію і медицину.

Згідно з перекладом (виданим у 1683 році), Бекон вважає, що вино "береже шлунок, утримує природне тепло, сприяє травленню, захищає тіло від недуг, розчинає їжу, допоки та не перетвориться на кров".

Втім, він визнає і небезпеку надмірного споживання спиртних напоїв: "Забагато питва, навпаки, завдає збитків: затьмарює мислення, псує мозок, викликає тремтіння кінцівок і слізливисть".

Напої та страви на основі вина часто з'являються у рукописних родинних кулінарних книжках XVI-XVIII ст., поряд із загальними порадами з приготування їжі.

Розважливим господарям XVII ст. пропонується, зокрема, рецепт "відмінного напою проти чуми". До його складників входять рута, шавлія та літр вина — набагато більше, ніж та денна норма, яку сьгодні рекомендують лікарі Великої Британії.

"Остання крапля"

Керолайн Фішер, куратор виставки, розповідає: "Впродовж історії, вино рекомендувалось для зміцнення і підвищення тону, тоді як міцним напоєм відводилась інша роль".

"Вони вважалися ліками самі по собі, а крім того, слугували розчинниками та консервантами інших речовин, які інак-

ше було б важко зберігати, пакувати та продавати".

Наприклад, зафіксовані згадки про те, що абсент, дистильований з полину та інших трав, тривалий час використовувався як ліки проти глистів та інших кишкових паразитів.

Однак, як стверджує представник дослідницької групи Alcohol Research UK доктор Джеймс Ніколлз, вже у XVIII ст. дедалі більше людей вбачало у міцних напоях (скажімо, таких як джин) основну причину пияцтва, бідності та злочинності.

"Формування шкідливих звичок"

У 1725 році Королівський коледж лікарів зареєстрував першу петицію, що виражає стурбованість членів коледжу "поширенням згубного зловживання міцними напоями".

Англію захопила пристрасть до джину, адже покращені методи дистилляції, разом з відсутністю суворого регулювання (на відміну від вина та пива), зробили цей напій доступним для більшості населення.

Та все ж лише у XIX ст. суспільство прийшло до стабільного розуміння того, що зловживання алкоголем є проблемою, каже доктор Вирджинія Беррідж з Лондонської школи гігієни і термальної медицини.

У Британії активно відбувались індустріалізація та урбанізація, і країна потребувала працівників, які б ефективно використовували час; тому тверезість була зведена до рангу чеснот.

Почали виникати рухи за тверезість — спочатку вони зазвичай виступали лише за обмеження вжитку окремих напоїв, але з часом перетворилися на поборників повного утримання.

У середині XIX ст. виступи на підтримку тверезості почалися і серед лікарів.

У 1871 р. Британський медичний журнал опублікував заяву Британського медичного товариства тверезості, в якій зазначалося:

"Оскільки є підстави вважати, що нерозбірливе прописування лікарями великої кількості алкогольних засобів... призвело у багатьох випадках до формування шкідливих звичок, ми, лікарі, що підписалися нижче, хоча й не можемо відмовитись від застосування алкоголю в лікуванні окремих хвороб, все ж переконані, що жоден практик медицини не має права прописувати такі засоби без усвідомлення серйозної власної відповідальності".

Погляди суспільства і медичної спільноти на алкоголь поступово змінювались — частково через те, що на світанку Першої світової війни від людей вимагали ефективної роботи, а також завдяки плідній роботі науковців, що винайшли кращі лікувальні засоби.

"Причина смерті"

Один з найсучасніших експонатів виставки — пляшечка «дитячого антисептика Аткінсона», засобу, що полегшував прорізання зубів і випускався з 1919 по 1941 роки.

Текст на ярлику запевняє батьків, що цей розчин можна давати немовлятам «абсолютно спокійно», адже він не містить наркотичних речовин. Втім, серед його складників є 50-відсотковий спирт.

Джон Беттс, доглядач Музею Коро-

лівського фармацевтичного товариства, коментує: «Це видається дивним, враховуючи всі тогочасні дані про дію алкоголю. Втім, лише у 1941 році британські фармацевти були змушені законодавством друкувати на пакуванні ліків повний перелік інгредієнтів».

Королівський коледж лікарів має багатий і давній досвід інформування суспільства про шкоду, яку алкоголь завдає здоров'ю.

Наразі він пропагує цілу низку обмежувальних заходів, зокрема, встановлення мінімальної ціни на алкоголь у розмірі 50 пенсів за одиницю, а також суворіші обмеження на маркетинг і рекламу, особливо якщо її можуть побачити діти.

У заяві коледжу зазначається: «Алкоголь є фактором у більш ніж сорока серйозних медичних станів, включно з хворобами печінки і раком, і однією з основних причин смерті у Великій Британії — причому тих, які можливо усунути».

ДІЄТА З НИЗЬКИМ ВМІСТОМ БІЛКА ПРОДОВЖУЄ ЖИТТЯ

Два дослідження, результати яких опубліковані в журналі Cell Metabolism, свідчать про те, що відмова від тваринних білків — м'яса та молочних продуктів — продовжує життя.

«Ми провели дослідження на простих організмах, мишах і людях і отримали переконливі свідчення того, що дієта з високим вмістом білка — особливо тваринного білка — майже так само шкодить здоров'ю, як куріння», — пояснив Вальтер Лонго з університету Південної Каліфорнії в Лос-Анджелесі (США).

Лонго і його колеги проаналізували дані 6831 людини у віці 50 років і старших, які брали участь в експертизі національного здоров'я і харчування, що проводиться Національним центром статистики охорони здоров'я США.

Вони виявили, що у людей, які в середньому віці вживають велику кількість білка, отримуючи за рахунок нього 20% калорій щодня, ризик смерті від раку або діабету збільшений в 4 рази, а в цілому смертність підвищена вдвічі порівняно з тими, у чьому раціоні менш як 10% калорій дає білкова їжа. При цьому розлині білки менш шкідливі, ніж тварини.

Вчені пояснюють, що вживання білка впливає на вироблення гормону росту, який підтримує обмін речовин у дорослому організмі, проте, крім цього, сприяє зростанню ракових пухлин. Після 65 років його рівень в організмі падає, тому вживання білкової їжі після цього віку навпаки корисно для здоров'я.

Друге дослідження проводила група вчених під керівництвом Стівена Сімпсона з університету Сіднея. Вчені тримали сотні мишей на 25 різних дієтах. Вони виявили, що дієта з високим вмістом білка і низьким — вуглеводів сприяла зниженню апетиту і жирових відкладень, але при цьому вкорочувала життя і сприяла розвитку серцево-судинних та ендокринних захворювань.

Найнебезпечнішою виявилася дієта з низьким вмістом білків і високим — жирів, а вуглеводна дієта продовжувала життя, але не сприяла схудненню.

За матеріалами: РІА Новости

ЯК ЗМЕНШИТИ ВИКИДИ УКРАЇНСЬКИХ ТЕС

“Інновації та низьковуглецеве майбутнє — два боки однієї медалі”, — заявив Вальтер Треттон, керівник секції з питань енергетики, навколишнього середовища та транспорту Представництва ЄС в Україні під час семінару, присвяченого успішному завершенню масштабного дослідження із можливостей застосування новітніх технологій у тепловій енергетиці, які дозволяють знизити споживання вугілля й зменшити викиди парникових газів та інших шкідливих речовин у довкілля.

Однією з найсерйозніших проблем в енергетиці України учасники семінару визнали інтенсивне забруднення навколишнього середовища вітчизняними тепловими електростанціями.

Причина в тому, що середній вік українських теплових електростанцій (ТЕС) складає 40 років і чимало з них вже вичерпали свій експлуатаційний ресурс та не відповідають екологічним вимогам Європейського Союзу. Щороку вони викидають в атмосферу більше мільйона тон двоокису сірки та інші небезпечні сполуки.

Не вирішенням залишається й питання щодо утилізації токсичних твердих відходів, що утворюються через спалювання вугілля на ТЕС.

Учасники семінару представили власні моделі обладнання для зменшення викидів шкідливих речовин на українських ТЕС та виробництва електроенергії з біомаси й різних типів відходів, включно з відходами від збагачення вугілля та відходами металургійної промисловості.

На семінарі Національний екологічний центр України представив своє аналітичне дослідження “Спадок ери динозаврів: огляд теплової енергетики України”, яке в популярній формі описує стан справ у тепловій енергетиці.

“Добре, що Євросоюз підтримує новітні розробки в українській енергетиці та дбає про захист довкілля, але прикро, що цим не опікується держава. Досі українські урядовці робили вибір не на користь системних досліджень та інновацій в енергетиці, а на користь системної корупції. Замість того, щоб вкладати мільярди в субсидування державних шахт, фактично закопуючи гроші платників податків у землю, уряд має належним чином фінансувати вітчизняну науку”, — зазначає Олег Савицький, координатор програми з екологізації енергетики Національного екологічного центру України.

Проект профінансований Європейською Комісією. Семінар організований Інститутом Вугільних Енерготехнологій НАНУ.

ВИМОГИ УЧАСНИКІВ АКЦІЇ ДО МІНІСТЕРСТВА ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ :

1) Публічно висловити свою позицію

відносно малих ГЕС у Карпатах.

2) Відкликати всі погодження на будівництво малих ГЕС, видані Міністерством та його колишніми територіальними підрозділами.

3) Видати наказ про тимчасове припинення будівництва всіх малих ГЕС у Карпатах.

4) Звернутись до відповідних управлінь Держбудконтролю, обласних та районних державних адміністрацій, районних рад з пропозицією призупинити будівництво всіх малих ГЕС та створити комісії на місцях, які розглянуть питання по кожній конкретній ГЕС, які на даний момент знаходяться на стадії будівництва або проектування.

5) Створити комісію з представників усіх зацікавлених сторін, за результатами роботи якої виробити єдині для всієї України і обов’язкові критерії спорудження малих ГЕС на гірських річках.

6) Звільнити за невідповідність займаним посадам голів Держекоінспекції у Івано-Франківській, Чернівецькій та Закарпатських областях, які допустили будівництво ГЕС в період нерестової заборони.

7) Видати припис наявним малим ГЕС в Карпатах і протягом одного місяця зробити рибопропускні споруди та обвідні канали за європейськими стандартами, по кожній ГЕС визначити режим роботи за результатами обговорення з місцевими громадами.

Інвестори будівництва ГЕС спробували зірвати акцію. Вони привели до Мінприроди близько 30 осіб з плакатами «Ми — за ГЕС!» та «Малі ГЕС або Чорнобиль?». Ніхто з учасників «антиакції» не був готовий говорити з журналістами про долю Карпат.

“Сьогодні ми побачили що забудовники не тільки не змінили своїх планів щодо Карпатських річок, а цей починають спекулювати на Чорнобильській трагедії та протиставляти атомну енергетику, яка є дійсно небезпечною, не менш небезпечному і безглуздому масовому будівництву малих ГЕС в Карпатах”, — зазначає Олег Савицький, координатор програми з екологізації енергетики Національного екологічного центру України.

КРИМУ ЗАГРОЖУЄ ЕКОЛОГІЧНА КАТАСТРОФА

через зрив програми з утилізації радянської хімізброї

Програма пошуку та знешкодження залишків хімічної зброї у Чорному морі була згорнута з показником виконання менш 50%. Кабмін Азарова не став її продовжувати, незважаючи на те, що на популярних кримських пляжах у воді були виявлені сліди розпаду бойових отруйних речовин.

Неприйняття Україною заходів щодо утилізації похованої на дні Чорного і Азовського морів хімічної зброї дають підставу говорити про реально існуючу

загрозу екологічної катастрофи в регіоні. Про це свідчать документи, наявні в розпорядженні ZN.UA.

Як відомо, Україні хімічна зброя дісталася з часів Другої світової війни. Контейнери і боеприпаси з притом, люзітом, зарином і зоманом затоплені практично по всьому кримському узбережжю Чорного моря, є і в Азовському. У 1941 р., перед окупацією Криму німецькими військами, радянське командування прийняло рішення: боеприпаси з ОР (отруйними речовинами), що вже тоді були під заборону декількох конвенцій, «заховати» в море. Наразі Росія має координати всіх місць затоплення, але надати дані українській стороні відмовляється, тому пошуки затопленої хімізброї Україні довелося вести своїми силами.

Технологія знешкодження проста: контейнер (як правило, металеві бочки) омонолічують (поміщують у саркофаг — залізний каркас, який заливають спеціальним бетоном), а потім перезатоплюють на великих глибинах, не менше 130 метрів. У 1996 р. Кабінет міністрів своєю постановою № 1415 затвердив Програму пошуку та знешкодження залишків хімічної зброї, затопленої у виключній (морській) економічній зоні України. Спочатку необхідні роботи планувалося виконати протягом 1997-2002 рр., але потім терміни ще двічі продовжували — до 2006, а потім — до 2010 р. Термін дії програми закінчився в 2010 р. з показником виконання 36-44%, але Кабмін відмовився її продовжувати.

У розпорядженні ZN.UA виявилось відомче листування — звернення голови Рахункової палати України Валентина Симоненка до президента Віктора Януковича, узгодження різними відомствами і міністерствами проектів постанов Кабінету міністрів, листи вчених до профільних міністерств про необхідність продовження держпрограми зі знешкодження залишків хімічної зброї. Всі нормативні документи, прийняті з даної держпрограми, закриті для громадськості, хоча вони стосуються інформації, доступ до якої за чинним законодавством не може бути обмежений.

Згідно з довідкою, підписаною Петром Неботовим — директором департаменту економіки оборони та безпеки Міністерства економіки, акваторія мису Лукулл обстежена частково, Керченська протока — на 2/3, а південно-східне узбережжя Криму — лише на чверть. «У Керченській протоці залишилися 60 саркофагів зі знешкодженою хімічною зброєю, які потребують перезатоплення на великих глибинах, що має навігаційну і екологічну загрозу», — йдеться в довідці.

З іншого документа випливає, що технологічні майданчики, куди транспортують омонолічені саркофаги, знаходяться на малій глибині:

«У даний час 46 саркофагів (77% від омонолічених) перебувають на робочому майданчику в прибережній смузі Керченської протоки на глибині п’ять метрів, але не перепоховані на великі глибини згідно з технологією знешкодження контейнерів із залишками хімічної зброї», — повідомляв президенту Віктору Януковичу голова Рахункової палати Валентин Симоненко, інформуючи у вересні 2010 р. про зрив виконання держпрограм № 1415 і 75.

КОРИСТЬ ВІД ЧЕРВОНОГО ВИНА – ПЕРЕБІЛЬШЕНА

Червоне вино може бути не на стільки хорошим, як ви сподіваєтесь. Про це заявляють вчені, які дослідили інгредієнт напою, який, як вважалося раніше, може покращувати здоров'я.

Команда вчених досліджувала здоров'я близько 800 селян з Італії, щоб побачити, чи їхній місцевий напій має якийсь помітний вплив на їхнє самопочуття.

Вони не знайшли жодних доказів того, що винний інгредієнт ресвератрол може лікувати хвороби серця, чи сприяти продовженню життя.

Багато дослідників намагалися пояснити, чому у Франції низький рівень серцево-судинних захворювань, незважаючи на те, що жителі країни споживають їжу з високим вмістом жирів.

Деякі вчені пов'язували це з вживанням червоного вина.

Дослідження показали, що споживання червоного вина, темного шоколаду і ягід зменшують запальні процеси. Вчені припустили, що це стається завдяки спільному компоненту цих продуктів ресвератролу.

Водночас, професор Річард Семба з школи медицини університету Джонса Хопкінса, і його колеги не виявили жодних доказів, які б це підтверджували.

Вони обрали для дослідження два невеликих міста в Тоскані і 783 літніх людей, що проживають там.

Добровольці докладно звітували про свої щоденні дієти, а також здавали зразки сечі для аналізу.

Протягом дев'яти років дослідження померло 268 людей, 174 отримали серце-

ві захворювання, а 34 захворіли на рак.

Але речовина ресвератрол не була пов'язана з випадками смерті, ризиками серцево-судинних захворювань, чи ризиками розвитку раку.

Також це не було пов'язано з будь-якою з хвороб крові.

За словами професора Сембі, вчені не знайшли підтвердження того, що певні продукти є корисними, тому що вони містять ресвератрол.

«Історія ресвератрола є історією одного випадку, коли було багато галасу про його користь для здоров'я. Це твердження не витримало випробування часом», — зазначив професор.

Він стверджує, що всі переваги вина, темного шоколаду, чи ягід, якщо вони є, повинні бути наслідком інших спільних інгредієнтів. І не ясно, скільки всього цього доведеться з'їсти, чи випити.

«Це складні продукти, і з нашого дослідження випливає, що покращення здоров'я, ймовірно не пов'язане з ресвератролом», — зазначив пан Семба.

СЛОНИ РОЗПІЗНАЮТЬ ЛЮДСЬКІ ГОЛОСИ

Слони здатні розрізняти людські голоси, причому навіть відрізняти голоси людей різного віку, статі та етносу.

Кореспондент BBC з питань науки Вікторія Гілл пише, що це підтвердили результати дослідження, в рамках якого науковці програвали аудіозаписи африканським слонам.

Слони демонстрували ознаки страху, коли чули звук голосу чоловіка з племені масаї.

Кочівники масаї конфліктують зі слонами, і, як результат, тварини адаптувалися до їхніх голосів, намагаючись їх виокремити та уникати самих пред-

ставників племені.

Результати дослідження були опубліковані в Матеріалах Національної академії наук Британії.

Професор Карен Маккомб та доктор Грем Шеннон з Університету Суссекса, які проводили дослідження, розповідають, що раніше вони використовували схожі експерименти і виявили, що слони, чуючи лев'ячий рик, можуть відрізнити самицю від більш небезпечного самця.

Інші дослідження свідчать, що слони демонструють страх вже тоді, коли бачать червоний колір одягу масаї.

Крім того, вчені записали слова сказані представниками іншого африканського племені камба, які здебільшого займаються сільським господарством та мирно співіснують зі слонами.

КИТАЙЦІВ САДЖАТИМУТЬ ЗА ПОІДАННЯ РІДКІСНИХ ТВАРИН

У березні 2014 року за транспортування і торгівлю частинами тіл рідкісних тварин у Китаї було заарештовано 24 людини.

У Китаї набув чинності закон, згідно з яким вживання в їжу м'яса вимираючих тварин карається тюремним ув'язненням. Споживання м'яса рідкісних тварин, що є в Китаї показником високого соціального статусу, різко зросло в останні роки, пояснює Xinhua.

Вище-голова китайської законодавчої комісії Ланг Шенг наголосив, що саме кінцеві покупці стимулюють попит, що сприяє розвитку нелегального полювання.

Незважаючи на заходи уряду, бракон'єри продовжують знищувати вимираючі види. До набуття чинності закону в китайському кримінальному кодексі вже передбачалося тюремне ув'язнення за полювання, транспортування та торгівлю рідкісними видами тварин, а також виготовленої з них продукції.

А за допомогою прийнятих поправок влада розраховує посилити покарання для споживачів, щоб зупинити знищення гігантської саламандри, рідкісних змій та інших вимираючих видів, м'ясо яких подають у китайських ресторанах як делікатеси. Усього в Китаї зареєстровано 420 видів, що перебувають під загрозою зникнення. Гурманам, що вживають у їжу вимираючих тварин, загрожує 10 років ув'язниці, а за купівлю рідкісних видів у бракон'єрів можна отримати до трьох років позбавлення волі.

СМАКОТИНКА

Ліниві голубці

Вам знадобиться: 250 г свинячого фаршу, 250 г яловичого фаршу, 1 качан капусти, 1 морквина, 1 цибулина, 1/2 склянки рису, 2 ст.л. олії, 2 ст.л. сметани, 2 ст.л. томатної пасти, 3 зубчики часнику, 2 лаврових листа, сіль і перець.

Спосіб приготування:

На олії обсмажити капусту. Додати цибулю і натерту моркву. Посмажити близько 10 хвилин під кришкою.

Змішати свинячий і яловичий фарш з рисом, додати до нього капусту з морквою і цибулею. Добре перемішати. Посолити і поперчити.

Сформувати невеликі котлетки і укласти в сотейник.

2 ст.л. томатної пасти змішати з 3 ложками сметани, додати води, щоб соус був зовсім рідкий і влити в сотейник. Посолити, додати лавровий лист і часник.

Тушкувати близько 25-30 хвилин на слабкому вогні під кришкою. Смачного!

